

Alıntı: Hiçbir tutsaklıktan kurtulmak, bireyin kendi kendini maruz bıraktığı tutsaklıktan kurtulmak kadar imkansız değildir. (Soren Kierkegaard)

KUKLACI

Zihin anlaşılması zor bir kavramdır. Sadece tıp bakımından değil, psikoloji bakımından da böyledir. Hatta en çok psikoloji bakımından anlaşılmazdır. Zihnin içinde dönüşeyler kişiyi öyle bir noktaya getirir ki anlam veremeyiz. Öyle ankamsız bir hale bürünür ki, içinden çıkamayız. Peki nereden gelir bu anlam, ve bu anlamsızlık?

Bu anlam ve anlamsızlık bilinçaltıdır. Bilinçaltımız bizi yöneten olgudur. Rüyalarımızda, uykuda dışa vurduğumuz ve kendimizin de o zaman gördüğümüz bilinçaltımız, aslında hayatımızın merkezindedir. Bunu biz göremeyiz, ama yaptığımız hareketlerin tümü bilinçaltımızın bize yükledikleridir. Bizim bilinçaltımıza yüklediklerimiz demiyorum, bilinçaltımızın bize yükledikleri diyorum. Çünkü asla bilinçaltımızı kendimiz yönetemeyiz. 6 yaşından önce yaşadıklarımız, duyduklarımız ve gördüklerimizin bütün bir hayatımıza yansması olan bilinçaltımız bizi bir kukla gibi görür ve ipleri daima elinde tutar. Yani bilinçaltımız bir nevi bir kukla oynatıcısıdır.

Bu kukla oynatıcısının ne gibi aktiviteleri var bakmak gerekir. Size onu tanıdığım kadar anlatabilirim. Çok şaşırmanın ve kızmanın ona ama bu yaşlı moruk ayaşın tekidir. Eski kafalı olduğunu eklemekte de yarar var tabii. Doğru bildiğinden asla şaşmaz, huysuz istiharin biridir. Hayatını kuklacılığa adanmış, istese bile bırakmadığı bu görev, adeta parmaklarına yapışmıştır. Kuklasını bilinçsizce, kukla istemediği halde oradan oraya savurur durur. Bu savrulma, fiziksel değil zihinseldir. Kuklanın zihnini oynatır aslında kuklacı. Beynine komut verir. Bu da düşüncelerimizi etkilediği anlamına gelir. Kuklacının görevi, zihni yalpalatmak ve karıştırmaktır. İnsan bunun önüne geçemez. Kuklacının onu inandırdığı şey bütün dünya yanlış dese de, onun için doğrudur. Bu düşünceye saplanıp kalır ve kurtulamaz. İşte tutsaklığın en hazin ve umutsuz olanı karşınızda artık. Hayatının önüne bile geçebilecek bu inanmışlık ve bağlılık, en nihayetinde korkularadır. Çünkü zihninin derinliklerinde korkular olan kuklacı, kendini oluşturan şeyi bırakamaz. Buradan da anlarız ki, aslında kuklacının oradan oraya savurduğu kuklayı yöneten kuklacının zihni, kuklanın korkularıdır.

İnsan bütün hayatı boyunca bir savaş halindedir. Hayata savaşla başlar, savaşarak sürdürür ve -herkes gibi- bu savaşa yenik düşerek ölür. Çaba, azim ve kararlılık bu savaşta

daha az yara almasına sebep olur. Savaş yorucudur, kötüdür, aşağılık bir olgudur. İnsanı nakavt etmek için elinden geleni yapar. Ve hayatta savaştığımız şey, hayattır! Aslında savaşla savaşırız. Tahmin edilebilir belki bu savaşın kurallarını kimin yazdığı. Evet, savaşın kurallarını kuklacı yazar.. Savaşı oluşturan ruh, ve savaşı düzenleyen kuklacı aslında hayat meselesinde ortak çalışan iki dosttur. Ve kuklacının peşini bırakmayan korkuları, onun tabuları olarak her yerde karşımıza çıkar. Öyle ki, bu korkuları daha savaş meydanında görmeden önce bile ona karşı kaybedeceğini bilir ve ondan köşe bucak kaçarak savaşmamak için hayatı boyunca çırpırır. nKorkular, kimsenin yıkamayacağı tabulardır. Ve tabular her zaman savaştaki en güçlü düşmanlardır. Hiçbir olgu bu argümanı kuklacının zihninde değiştiremez. Tabulardan kaçmak için belli bir bölgede sıkışıp kalan kişi, bütün hayatını bu bölgede geçirmek zorunda kalır. Ne bu zindandan kurtulabilir, ne de onunla savaşabilir.

Anlayacağınız insan çaresiz, kuklacı huysuz ve korkak. Savaş böyle sürer gider. Tabular yüzünden kendini bir alana kapatan insan, bütün hayatını buradan sürdürür. Kendini buraya zincirler ve dışarıya bir adım bile atmaz. Bireyin kendini maruz bıraktığı tutsaklık, işte budur. Kuklacı kuklasını bırakmaz evet ama asıl şaşılacak şey insanın kuklacıyı bırakmamasıdır. Ona gönülden bağlıdır. Her ne kadar kötü ve korkak birisi olsa da, insan kuklacının iplerini bileklerinden çıkaramaz. Neden mi? Çünkü kuklacı bireyin zihninde yaşayan bir ihtiyardan ziyade bireyin zihninin ta kendisidir. Zihnin sahibidir. Daima yüksekte ve karanlıkta oturan kuklacı, zihni oluşturan kişidir. Bu yüzden birey kuklacıyı terk edemez işte. Her birimizin zihninde bir kuklacı var. O zihni var eden kişi yani. Kuklacı bizi bırakırsa yerini dolduracak kimse yoktur. Çünkü zaten kuklacıyı biz ve bizim korkularımız yaratmışızdır. Tabulardan kaçmak için aldığımız bir önlemdir kuklacı. Yıkılmaz bir duvardır. Başlangıçta görevi bu olsa da, kuklacı korkularına yenik düşmüş ve bireyi de düşürmüştür. Bireyin bileğine bağlanmış olan kuklacının ipleri, kişiyi bağlayan prangalardır. Ve onlardan kurtulmak mümkün değildir. Bu prangaları çıkarmak demek, kuklacıyla olan bağlarımızı koparmak demek. Kuklacıyı bırakmaksa, bütün savunmamızı ve koruma kalkanımızı bırakmak demek. Birey bunu hayal edemez. Tabuları görmediği halde onlardan köşe bucak kaçan insan, aslında tabuları savaşarak yenebilecek güçte olduğunu da hiçbir zaman bilemez. Çünkü kuklacının korkuları, bir sis gibi bireyin üzerine çöker.

Bu sis önemsenmeyecek bir sis değildir. Yoğun bir sistir. O kadar yoğundur ki göz gözü görmez. Kişi burnunun ucunu göremez. Savaşması ve ayakta kalması gereken birey ne yapacağını bilemez. Durun durun! Her daim yüksekte ve karanlıkta oturan kuklacı, yukarıdan sisin etrafındaki her şeyi görür. Korkuları temsil eden ve kapsayan bu sisle savaşmanın ve bu sisin ortasında hayata devam edebilmenin tek yolu kuklacıdır. Sisle nasıl savaşacağını bilen kuklacı, iplerini yeniden oynatmaya başlar. Onun görevi de zaten budur: sisle savaşmak. Kuklacı daima bu sisin içindedir. İpleri eline aldıktan sonra birey artık sisi görmez, ama kuklacının bütün savaşı sisin içinde, onu görerek ve savaşarak geçer. Anlayacağınız kuklacı

gün yüzü görmüyor. Her zaman karanlık, ruhsuz bir çırpının ortasında. Sisin yoğunluğundan islanıyor ve üşüyor. Bundan belki de hiçbir zaman ayık değil. Bu kadar şeyi kaldıramayacağını düşündüğü için kendini içkiye vermiş. Bu arada! Sakın içkiyi biz insanların tükettiği içecek zannetmeyin. Kuklacıyı bu derece sarhoş eden ve durmadan içtiği şey, kişinin mutluluğudur. Mutlu anılar, yaşanmışlıklar ve hayaller. Hayata tutunmasını sağlayan her şey bu içkide mevcuttur. Bu mutluluk olmadan, korkularla savaşamayacağını bilen kuklacı, elinden içkisini eksik etmez. Bu bağımlılık belki de kuklacının korkularının gerçeklerini görmesini engeller. Sisin içindeki karamsar, zindanlarda mesken tutar. Kendini mahkum eder ve kurtulamayacağına inandırır. Kim bir ayyaşa laf anlatmaya çalışır ki? Sizi asla dinlemez, dinlese bile anlamaz. Bu yüzden de o zindandan asla kurtulamaz.

Kimsenin bize vermeye çalışacağı zarar, kendi kendimize yaptığımız bu kötülük kadar zarar veremez. Hiçbir zindan, bu zindan kadar karanlık ve korkutucu olamaz. Hiçbir tutsak, bu kadar imkansız bir bekleyişte olamaz. Çünkü zihin, hayatın hikayesini bu zindanlarda yazar. Önemli yerlerin altını çizer, ve bunları kuklacıya gönderir. Bu önemli yerler hayat boyu bizi etkileyecek önemsiz şeylerden başka bir şey değildir aslında. Kuklacı filmin başrolüydü değil mi? Kuklacı şimdi de yönetmen koltuğuna oturuyor. Gördüğünüz gibi baştan beri kuklacının görevi sürekli değişti. Ama asla oyun dışı olmadı. Olamaz da zaten. Bileklerimizdeki ipler bizler başrolken kuklacının oyun dışı olmasına nasıl izin verebilir? Peki gerçek başrol kuklacı mı, yoksa biz miyiz? Cevap basit. Kuklacı ve birey aynı kişiye hayat verirler. Aynı karakteri canlandırır. Aynı olaya aynı tepkiyi verir, aynı seçeneklerle sunulan soruna, aynı şıkkı seçerek cevap verirler. Çünkü tam olarak kuklacı, aslında bizim özümüzdür. Kuklacı, biziz!

Kuklacının kim olduğunu artık tam olarak biliyoruz. Bireye etkilerinden biraz daha bahsetmek gerek. Tam olarak bireye etkisi de diyemeyiz. Çünkü bu bireyin kendi kendine etkisidir. Korkular, bizi tutsak eder. Mahzenler ve zindanlar kişinin ruhunu çürütür. Karanlık ve rutubet, güneşi unutturur. Kişi hayatı unuttur. Hayatı unutan birey, savaşmayı da unutacaktır. Kendi kendimizi hapsedtiğimiz bu zindandan kurtulmanın imkansızlığı ve zorluğunu artık biliyoruz. Bu yüzden bu çaresizlik ve bu çırpını. Hayata dönmek isteyen ruhun çırpını. Ve onu elleriyle iterek bunu engelleyen biziz. Korkular gözümüzü kör etmiş durumda. Bunun bize verdiği zarar kelimelere sığmaz, ruha yakışmaz derecede. İçten içe kendimizi yeyip bitirirken, bilinçaltımızın hayata yansımalarını izlerken, belki görülen kabuslar bunu tetikler, belki de bu kabusları yaşama korkusu. Belki görülen sanrılar, belki de bu sanrıların rüya mı hayal mi olduğu ikilemi. Kabullenilemez olaylar, köşe bucak kaçılan ihtimaller. İstedğini yapamama korkusu, korktuğunu yapabilme kabiliyeti. Zihne olan geri dönüş ve düşünceler. Eli kolu bağlıymış gibi hissetme ve çaresizlikle yenilgiyi kabul etme. Tebrikler! Hayatı kendinize zindan etme ve bu zindanda tutuklu kalma yolunda başarılı adımlarınız var. Kuklacıya söyleyin, sisi biraz dağıtsın.